

2. **โคนม** สถานการณ์การผลิต การตลาดนม และผลิตภัณฑ์ ประจำเดือน **มิถุนายน 2563** (กลุ่มวิจัยเศรษฐกิจการปศุสัตว์)

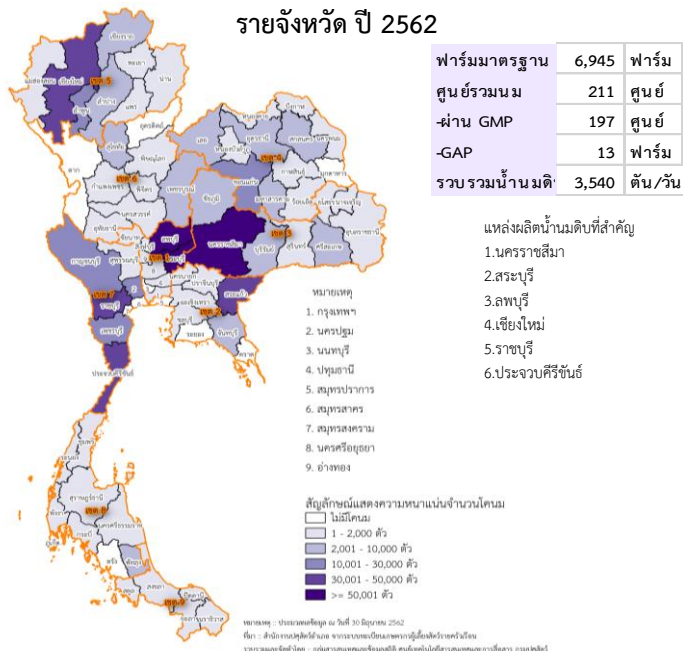
2.1 การผลิต/ตลาดโคนม-นม-ผลิตภัณฑ์ของไทย ปี 2562 - 2563

รายการ	2562	2563*	%+/-
1.คร่าวเรือน (ราย)	18,850	18,850	-
2.โคนมทั้งหมด	632,187	640,928	1.38
- แม่โครีดนม (ตัว)	306,063	310,681	1.51
- ผลผลิตน้ำนมดิบ (พันตัน)	1,272	1,361	7.00
3.ต้นทุนผลิต (บาท/กก.)	14.28	14.20	-0.56
4.ราคาน้ำนมดิบ (บาท/กก.)	18.40	18.50	0.54
5.ส่งออก-โคนมมีชีวิต (ตัว)	800	840	5.00
- นม-ผลิตภัณฑ์ (พันตัน)	371.00	382.13	3.00
6.นำเข้านม-ผลิตภัณฑ์ (พันตัน)	269.39	277.47	3.00
7.บริโภคนมพร้อมดื่ม (พันตัน)	1,159.93	1,217.93	5.00
-เฉลี่ยนมพร้อมดื่ม(กก./คน/ปี)	17.43	18.13	4.00
8.บริโภคนมทั้งหมด (พันตัน)	2,093.76	2,135.64	2.00
-เฉลี่ยนมทั้งหมด (กก./คน/ปี)	31.46	31.99	1.68
9.ประชากร(คน)	66,558,935	66,758,612	0.30

ที่มา: ข้อมูลกรมปศุสัตว์ *ปี 2563 เป็นการพยากรณ์

แผนที่แสดงความหนาแน่นของจำนวนการเลี้ยงโคนม

 รายจังหวัด ปี 2562

2.2 การผลิตและการค้า-ผลิตภัณฑ์ของโลก ปี 2562 – 2563 (Dec)

รายการ	2562	2563 (Dec)	%+/-
1.แม่โคนม (ล้านตัว)	142.078	144.015	1.36
2.ผลิตน้ำนม (ล้านตัน)	522.681	531.233	1.64
3.บริโภค(ล้านตัน)	187.615	191.2	1.91
4.ส่งออกผลิตภัณฑ์(พันตัน)	7,502	7,550	0.64
5.นำเข้าผลิตภัณฑ์(พันตัน)	4,478	4,639	3.60

ที่มา:ข้อมูล USDA Dec 2020

2.3 สถานการณ์ปัจจุบัน/ทิศทางแนวโน้ม

1) การผลิต ปริมาณน้ำนมดิบ MOU ปีงบประมาณ 2563 คาดว่าเป็น 3,540 ตัน/วัน ประมาณการผลิตน้ำนมดิบ ปี 2563 จากฝูงแม่โคนม 2562 เป็น 1,361 พันตัน เพิ่มจากช่วงเดียวกันของปีที่แล้วร้อยละ 7.00 สัดส่วน การใช้ น้ำนมดิบ นมโรงเรียน : นมพาณิชย์ เท่ากับ 30 : 70 ผลผลิต น้ำนมดิบปี 2563 เดือนเมษายน ปริมาณน้ำนมโคประมาณ 3,515 ตันต่อวัน ปรับลดลงร้อยละ 3.8 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน

2) ตลาดน้ำมันดิบ ราคาที่เกษตรกรขายได้ เดือนมิถุนายน 2563 เฉลี่ย 18.02 บาท/กก. ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่แล้วร้อยละ 1.58

ราคาน้ำมันดิบ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
2562 (บาท/กก.)	18.37	18.39	18.29	18.34	18.28	18.31	18.30	18.22	18.22	18.30	18.28	18.26	18.30
2563 (บาท/กก.)	18.27	18.24	18.25	18.19	17.98	18.02							18.16
Chg62/61(+/-%)	-0.54	-0.82	-0.22	-0.82	-1.64	-1.58							- 0.75

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3) ปริมาณนำเข้าและส่งออกผลิตภัณฑ์นม ปี 2563

เดือน ม.ค.-พ.ค. นำเข้า 131,681.05 ตัน ลดลง ร้อยละ 5.68 จากปี 2562 ในขณะที่ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.32 เป็น 160,961.46 ตัน Global Dairy Trade รายงานราคาผลิตภัณฑ์นมในตลาดโลก ดังนี้ เดือนมิถุนายน ราคาเนยผงขาดมันเนย เฉลี่ย 2,569.5 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน เพิ่มขึ้น 4.13 % จากช่วงเวลาเดียวกันปีก่อน ราคาเนยเต็มมันเนย เฉลี่ย 2,795 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน ลดลง 7.50%

4) ศักยภาพการแข่งขันนมและผลิตภัณฑ์นมของไทย

- (1) คู่แข่งขันออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ส่งออกผลิตภัณฑ์นมไปจำหน่าย และขยายฐานผลิตในอาเซียนแข่งกับไทย
- (2) คู่ค้าสมาชิกอาเซียนต้องการนำเข้าโคไทย ซึ่งมีศักยภาพการเลี้ยงโคนม และพัฒนาสายพันธุ์ได้เหมาะสมกับภูมิภาคจึงเป็นจุดแข็ง

2.4 ปัญหาและอุปสรรค

- 1) ต้นทุนการผลิตน้ำมันของเกษตรกรสูง เนื่องจากอาหารโคนมทั้งอาหารชั้น และอาหารหย่านมมีปริมาณไม่เพียงพอ และคุณภาพยังไม่เหมาะสม
- 2) การขนส่งน้ำมันของเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายสูง และมีปัญหาเรื่องคุณภาพน้ำมัน
- 3) ภาวะเศรษฐกิจซบเซาจากปัญหา COVID-19 กระทบการบริโภคผลิตภัณฑ์นม

2.5. มาตรการดำเนินการที่ผ่านมา

- 1) ปรับปรุงโครงสร้างการผลิตและส่งเสริมเกษตรกรปลูกพืชอาหารสัตว์ที่เหมาะสมกับโคนม

2.6. โอกาส/อุปสรรค COVID-19 และ ภัยแล้ง

- COVID-19 : **ระยะสั้น** ไม่กระทบความต้องการบริโภค ผู้บริโภคเลือกไม่สำรองผลิตภัณฑ์นม ยกเว้นบางครอบครัวที่บริโภคผลิตภัณฑ์นมเป็นประจำ **ระยะปานกลาง** ความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์นมที่มีอายุการเก็บรักษาสั้นจะลดลง ส่งผลให้ศูนย์รับนมบางแห่งลดปริมาณการรับซื้อ ส่วนตลาดนมโรงเรียนปรับเวลาการส่งนมให้สอดคล้องกับการเปิดเทอมปีการศึกษา 1/2564 โดยส่งนมในช่วงปิดเทอมก่อนในช่วงนี้

- **ภัยแล้ง : ระยะสั้น** ไม่ส่งผลกระทบต่อ **ระยะกลาง** ส่งผลให้ต้นทุนการผลิต
น้ำมันโคปรับสูงขึ้น เนื่องจากราคาอาหารหยาบเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม
หากเกษตรกรมีการสำรองอาหารหยาบ จะไม่ได้รับผลกระทบ